

Zpráva ECDC o významných přenosných infekčních nemocech za 42. kalendářní týden, 12. – 18. října 2024 / ECDC Communicable Disease Threats Report, 12 – 18 October 2024, week 42

Podle materiálu ECDC volně zpracovalo Oddělení epidemiologie infekčních nemocí, CEM, SZÚ
Zdroj: <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/communicable-disease-threats-report-12-18-october-2024-week-42>

Seznam onemocnění uvedených v aktualizaci za poslední týden:

1. Detekce cVDPV2 ve vzorku odpadní vody, Barcelona, Španělsko
2. Detekce cVDPV3 ve vzorcích životního prostředí ve Francouzské Guyaně
3. Ptačí chřipka A(H5N1) u lidí - Spojené státy americké, 2024
4. Onemocnění způsobené virem Marburg (MVD) – Rwanda, 2024
5. Mpox, clade I a II – globální epidemie, 2024
6. Přehled epidemiologie respiračních virů v EU/EHP - týdenní monitoring.
7. Sezónní surveillance západonilské horečky, 2024
8. Horečka dengue – autochtonní výskyt, Francie 2024
9. Horečka dengue – autochtonní výskyt, Itálie, 2024
10. Poliomyelitida - mezinárodní situace - měsíční monitoring celosvětových ohnisek nákazy

1. Detekce cVDPV2 ve vzorku odpadní vody, Barcelona, Španělsko

V jednom vzorku odpadních vod odebraných 16. září v metropolitní oblasti Barcelony byl zjištěn cirkulujícího z vakcíny derivovaný poliovirus typu 2 (cVDPV2). Jedná se o první pozitivní vzorek na cVDPV2 ve Španělsku, komunitní výskyt akutních chabých paréz zjištěn nebyl. Ve všech zemích EU/EHP je nutné udržet vysokou proočkovanost populace a zabránit opětovnému zavlečení a šíření polioviru.

Přehled: Dne 3. října 2024 zveřejnila [GPEI](#) (The Global Polio Eradication Initiative), že obdržela předběžné oznámení Španělska o výskytu cVDPV2 v Barceloně. Pozitivní vzorek je z jednoho vzorku odpadních vod odebraného z metropolitní oblasti Barcelony, bez důkazu o místním přenosu; počáteční analýza naznačuje, že souvisí s výskytem cVDPV2 v oblasti Zamfary v severní Nigérii.

Dotčená čistírna odpadních vod odebírá 36 % z celkových odpadních vod z metropolitní oblasti a 56 % z Barcelony. Obvykle se vzorky odpadních vod testují každé dva týdny, dosud byly všechny odebrané vzorky na poliovirus negativní.

O situaci byla v informována všechna zdravotní střediska v oblasti, která mají upozornit v rámci surveillance Katalánska na každého pacienta se suspektními příznaky poliomyelitidy (akutní chabá paréza nebo aseptická meningitida). S těmito obtížemi nebyl nikdo identifikován.

Byla zvýšena frekvence odběrů vzorků z čistírny a z napájecích sběračů za účelem vymezení potenciálně zasažené oblasti. V současné době byly všechny laboratorní výsledky z těchto dodatečných vzorků (celkem více než 16) na VDPV2 negativní. Zvýšená surveillance u osob a v rámci vyšetřování odpadních vod bude zachována až do konce výstrahy. Byla svolána celostátní skupina pro technickou podporu, v níž jsou zástupci postiženého regionu, Národních center pro epidemiologii a mikrobiologii a Ministerstva zdravotnictví, aby sdíleli informace a projednávali další kroky.

Hodnocení ECDC: Jedná se o první nálezy environmentálního vzorku pozitivního na cVDPV2 ve Španělsku. Nebyly hlášeny žádné případy akutní chabé parézy. Podle španělských úřadů je proočkovanost po třech dávkách vakcíny v Katalánsku vyšší než 92 %.

Více informací viz bod 10. Poliomyelitida - mezinárodní situace - měsíční monitoring celosvětových ohnisek nákazy

2. Detekce cVDPV3 ve vzorcích životního prostředí ve Francouzské Guyaně

Ve Francouzské Guyaně byl zjištěn cVDPV3 ve třech odebraných vzorcích životního prostředí v květnu, červnu a srpnu ze tří sběrných míst. Jedná se o první pozitivní environmentální vzorky na cVDPV3 ve Francouzské Guyaně, nebyly hlášeny žádné případy akutní chabé parézy. Ve všech zemích EU/EHP je nutné udržet vysokou proočkovanost populace a zabránit opětovnému zavlečení a šíření polioviru.

Přehled: Panamerická zdravotnická organizace (PAHO)/Světová zdravotnická organizace (WHO) oznámila dne 14. října 2024 zjištění cirkulujícího z vakcíny derivovaného polioviru typu 3 (cVDPV3) ve Francouzské Guyaně. Pozitivní nález polioviru byl zjištěn ze tří environmentálních vzorků.

V rámci výzkumného projektu byl pozitivně testován na poliovirus jeden vzorek odpadní vody ze dne 26. června 2024 v Cayenne ve Francouzské Guyaně. Výsledky sekvenování potvrdily přítomnost viru VDPV3 s 15 mutacemi v oblasti proteinu 1 polioviru (VP1). Další analýza také ukázala, že tato sekvence není geneticky příbuzná s žádným dříve identifikovaným kmenem VDPV3, včetně těch, které kolovaly v jiných zemích v průběhu let 2021-2022. To naznačuje, že se nemusel šířit ze známého zdroje.

Další vzorky byly odebrány v čistírnách odpadních vod v Leblond (Cayenne) a Saint Laurent du Maroni v průběhu července, resp. srpna. Jeden ze vzorků, odebraný 6. srpna v čistírně odpadních vod Morne Coco v Rémire-Montjoly, byla zjištěna pozitivita na poliovirus molekulárními metodami a vyšetřením na buněčných kulturách. Na výsledky genetické sekvenace se čeká.

Výsledky sekvenace potvrdily, že vzorky odebrané v květnu, červnu a srpnu jsou geneticky propojené. Dne 3. října 2024 [GPEI](#) (The Global Polio Eradication Initiative) zveřejnila, že obdržela předběžné hlášení z Francouzské Guyany (Francie) o výskytu cVDPV3 ve vzorcích z odpadních vod odebraných v květnu, červnu a srpnu.

Ve Francouzské Guyaně neexistují u kojenců žádné konsolidované údaje pro odhad proočkovanosti třetí dávkou vakcíny proti difterii, tetanu a černému kašli (DTP3). Na místě probíhá studie dostupných údajů o proočkovanosti. Probíhá zavedení rutinní environmentální surveillance poliovirů. Aktivuje se akční plán, který má reagovat na hlášení výskytu cVDPV3, zejména informovat klinické lékaře a biology, posílit klinickou a virologickou surveillance, zahájit očkovací kampaň u nejvíce ohrožených skupin obyvatelstva a komunikovat s veřejností.

Více informací viz bod 10. Poliomyelitida - mezinárodní situace - měsíční monitoring celosvětových ohnisek nákazy

3. Ptačí chřipka A(H5N1) u lidí - Spojené státy americké, 2024

V Kalifornii bylo hlášeno pět nových případů ptačí chřipky A(H5N1). Od 3. října 2024 se tak celkový počet potvrzených případů zvýšil na 11. Všech 11 osob bylo v kontaktu s infikovaným mléčným skotem. Podle amerického Centra pro kontrolu a prevenci nemocí (US CDC) zůstává riziko pro běžnou populaci nízké, u osob exponovaným infikovaným zvířatům je riziko nákazy vyšší.

4. Onemocnění způsobené virem Marburg (MVD) – Rwanda, 2024

Dne 27. září 2024 bylo ve Rwandě hlášeno první ohnisko onemocnění vyvolaných virem Marburg (MVD). K 17. říjnu 2024 bylo hlášeno 62 případů, včetně 15 úmrtí. Z těchto osob se 43 uzdravilo. Podle rwandského ministerstva zdravotnictví byly nové potvrzené případy spojeny se zdravotnickými zařízeními v Kigali, všechny kontakty byly izolovány a léčeny.

Dne 6. října 2024 bylo zahájeno očkování zdravotnických pracovníků testovanou vakcínou proti viru Marburg, poskytnutou Sabin Vaccine Institute. Byla zavedena řada kontrolních opatření, včetně výstupní kontroly na letišti, zákazu návštěv pacientů v nemocnicích, posílení protokolů o prevenci a kontroly infekcí v nemocnicích a opatření k omezení kontaktu s mrtvými těly.

ECDC zveřejnilo 10. října 2024 [stručné hodnocení hrozeb pro EU/EHP](#). Celkové riziko pro občany EU/EHP, kteří navštíví Rwandu nebo v ní žijí je hodnoceno jako nízké. V případě importu případů MVD do EU/EHP je pravděpodobnost dalšího přenosu považována za velmi nízkou a související dopad za malý. Celkové riziko pro EU/EHP je proto hodnoceno jako nízké.

5. Mpox, clade I a II – globální epidemie, 2024

Epidemiologická situace v cirkulaci viru opičích neštovic (MPXV) clade I a clade II se během uplynulého týdne výrazně nezměnila. Ze zemí, které již dříve hlásily případy vyvolané MPXV clade Ib, byly hlášeny v uplynulém týdnu nové případy z Demokratické republiky Kongo, Burundi, Keni a Ugandy.

Ve Švédsku, Thajsku a Indii (země mimo Afriku, kde byl zjištěn MPXV clade I) nebyl hlášen žádný sekundární přenos MPXV clade Ib.

ECDC pečlivě sleduje a vyhodnocuje epidemiologickou situaci, další související informace lze nalézt v Rychlém hodnocení rizik ECDC zveřejněném 16. srpna ([Risk assessment for the EU/EEA of the mpox epidemic caused by monkeypox virus clade I in affected African countries](#)). Nejnovější zprávy ECDC o epidemiologických změnách v Evropě a doporučení [zde](#).

6. Přehled epidemiologie respiračních virů v EU/EHP - týdenní monitoring.

Počet pacientů s respiračním onemocněním v primární a sekundární péči zůstává na očekávané úrovni. Ve 41. týdnu tvořil covid-19 přibližně šestinu těchto případů, zatímco chřipka a respirační syncytiální virus (RSV) cirkulovali ve velmi nízké míře.

Ačkoli je celková aktivita SARS-CoV-2 v EU/EHP na nižší úrovni než v roce 2023 v tomto ročním období, v některých zemích je nadále zaznamenána poměrně vysoká aktivita SARS-CoV-2.

Hlavní věkovou skupinu ohroženou hospitalizací a závažnými následky v důsledku covid-19 jsou pacienti ve věku 65+. Nejúčinnějším opatřením před závažnějšími průběhy onemocnění je očkování. V mnoha zemích EU/EHP byly zahájeny nebo právě začínají očkovací kampaně.

Osoby, které mají nárok na očkování, zejména ti s vyšším rizikem závažných průběhů jsou k očkování aktivně vyzýváni.

7. Sezónní surveillance západonilské horečky, 2024

Od začátku roku 2024 do 16. října 2024 byly do TESSY hlášeny případy nákazy virem západonilské horečky (WNV) ze 14 zemí EU/EHP (Rakousko, Bulharsko, Chorvatsko, Kypr, Česká republika, Maďarsko, Rumunsko, Francie, Německo, Itálie, Řecko, Slovensko, Slovinsko a Španělsko) a z pěti zemí sousedních s EU (Albánie, Kosovo*, Severní Makedonie, Srbsko a Turecko). Do 2. října 2024 nahlásily evropské země do systému TESSy celkem 1 202 autochtonních přenosů WNV a 88 úmrtí.

Přehled: Poslední měsíční aktualizace epidemiologických údajů o infekcích WNV, která zahrnuje údaje do 2. října 2024, byla zveřejněna 9. října 2024. V roce 2024 bylo v 18 zemích Evropy hlášeno 1 202 autochtonních případů infekce WNV u lidí se známým místem nákazy. Nejčasnější a nejpozdější datum výskytu bylo 1. března, resp. 26. září 2024. Lokálně získané případy hlásily Itálie (422), Řecko (202), Španělsko (114), Albánie (102), Maďarsko (101), Rumunsko (71), Srbsko (53), Rakousko (34), Turecko (30), Francie (27), Chorvatsko (20), Německo (8), Slovinsko (5), Kosovo* (4), Slovensko (4), Bulharsko (2), Severní Makedonie (2) a Česká republika (1). V Evropě bylo hlášeno celkem 88 úmrtí: Řecko (31), Itálie (16), Albánie (13), Rumunsko (10), Španělsko (10), Bulharsko (2), Srbsko (2), Turecko (2), Francie (1) a Severní Makedonie (1).

Počet případů hlášených v tomto roce je vyšší než průměrný měsíční počet případů za posledních 10 let. Ve stejném období v roce 2023 bylo hlášeno 681 případů. Počty jsou však nižší než v roce 2018, kdy bylo do této doby nahlášeno 1 728 případů.

Ve všech 18 zemích byly v minulosti hlášeny případy infekce WNV u lidí. Albánie, Česko, Kosovo*, Slovinsko a Turecko však v posledních čtyřech až pěti letech nehlásily žádné případy nákazy lidí. V Albánii je v současné době největší ohnisko nákazy WNV u lidí.

V letošním roce bylo zatím hlášeno 180 regionů v 18 zemích, kde došlo k autochtonnímu výskytu infekce WNV u lidí, zatímco v roce 2023 to bylo 120 regionů a v roce 2018 ve stejném období 159 regionů. Jedná se o největší geografické rozložení WNV, jaké kdy bylo v jednom roce hlášeno. Následující regiony nahlásily lokálně získané případy infekce WNV u lidí vůbec poprvé: Berat, Elbasan, Kavaje, Kucove, Kurbin, Lushnje, Vlore, Mallakaster a Kruje v Albánii; Bjelovarsko-bilogorska županija v Chorvatsku; Hérault, Guadeloupe a Gard ve Francii; Bautzen, Diepholz, Oder-Spree a Jena Kreisfreie Stadt v Německu; Thesprotia v Řecku; Barletta-Andria-Trani, Benevento, Chieti, Roma, Firenze a Napoli v Itálii; Prishtinë, Prizren a Mitrovicë v Kosovu*; Pološki v Severní Makedonii; Trnavský kraj a Nitrianský kraj na Slovensku; Podravska ve Slovinsku; Jaén ve Španělsku; Bursa a Osmaniye v Turecku.

Stejně jako v předchozích letech je nejvíce případů u mužů starších 65 let. Ukazatele závažnosti jsou srovnatelné s ukazateli pozorovanými v předchozích letech: 92 % případů je hospitalizováno, smrtnost je 8 % a neurologické projevy se vyskytují v 70 % případů. Převaha neurologických příznaků je očekávána, protože je pravděpodobnější, že budou diagnostikovány případy se závažnějšími příznaky.

---

* Tímto označením nejsou dotčeny postoje k otázce statusu a je v souladu s rezolucí Rady bezpečnosti OSN 1244 a stanoviskem Mezinárodního soudního dvora k vyhlášení nezávislosti Kosova.

Kromě toho byly hlášeny případy spojené s cestováním ze zemí mimo EU/EHP u cestujících z Bosny a Hercegoviny, Indie, Keni, Maroka, Ománu, Tuniska, Ugandy, Spojených arabských emirátů a Spojených států.

Z veterinárního hlediska bylo v Evropě v roce 2024 hlášeno 337 ohnisek WNV u koňovitých a 344 ohnisek u ptáků. Ohniska mezi koňovitými hlásila Německo (122), Rakousko (47), Španělsko (46), Francie (39), Maďarsko (35), Itálie (28), Portugalsko (16), Řecko (3) a Polsko (1). Ohniska nákazy u ptáků hlásila Itálie (248), Německo (57), Rakousko (18), Španělsko (8), Slovinsko (4), Maďarsko (3), Bulharsko (2), Francie (2) a Polsko (2). Nejčasnější a nejpozdější data začátku výskytu ohnisek u ptáků a/nebo koňovitých byla 2. dubna 2024, resp. 27. září 2024.

Další informace, včetně map a přehledu, jsou k dispozici online v týdenní zprávě ECDC o sledování infekcí vyvolaných virem západonilské horečky:

<https://www.ecdc.europa.eu/en/west-nilefever/surveillance-and-disease-data/disease-data-ecdc> a [West Nile virus Dashboard\(europa.eu\)](#).

Hodnocení ECDC: Stejně jako v předchozích letech byl vrchol přenosu pozorován v srpnu a září. Vzhledem k tomu, že podmínky prostředí se stávají méně příznivými pro aktivitu vektorů a replikaci viru ve vektorech, očekáváme, že počty hlášených případů se v nadcházejících týdnech sníží. Vzhledem ke zpoždění v diagnostice a hlášení případů infekce WNV a také k tomu, že většina infekcí WNV zůstává asymptomatická nebo s mírnými příznaky, počty případů uvedené v této zprávě neodpovídají jejich skutečnému počtu.

Opatření: ECDC monitoruje WNV prostřednictvím činností dozoru založených na indikátorech a událostech.

8. Horečka dengue – autochtonní výskyt, Francie 2024

V roce 2024 bylo k 16. říjnu v kontinentální Francii hlášeno 80 případů lokálně získané horečky dengue. Případy byly hlášeny z následujících departmentů: Alpes-Maritimes (17 případů), Drôme (2 případy), Hérault (2 případy), Pyrénées-Orientales nebo Lozère (2 případy), Vaucluse (18 případů) a Var (38 případů). Probíhá šetření a provádějí se opatření na kontrolu vektorů. Francouzská Národní agentura pro veřejné zdraví aktualizuje informace o nových případech horečky dengue svých [webových stránkách](#) každou středu.

9. Horečka dengue – autochtonní výskyt, Itálie, 2024

V roce 2024 bylo k 15. říjnu hlášeno 194 autochtonních případů horečky dengue v italských regionech Marche (136 případů), Emilia Romagna (36 případů), Lombardie (10 případů), Abruzzo (8 případů), Toskánsko (2 případy) a Benátsko (1 případ). Jedno místo nákazy je v současné době předmětem ověřování. Nadále probíhá šetření, italské zdravotnické orgány v souladu s národním plánem reakce přijaly opatření na kontrolu vektorů.

10. Poliomyelitida - mezinárodní situace - měsíční monitoring celosvětových ohnisek nákazy

V roce 2024 bylo k 15. říjnu hlášeno 54 případů infekce divokým poliovirem v Pákistánu (32 případů) a Afghánistánu (22 případů). V roce 2024 bylo k 15. říjnu hlášeno celkem 8 případů akutní chabé parézy (AFP) způsobené cirkulujícím vakcinálním poliovirem typu 1 (cVDPV1):

Demokratická republika Kongo (7 případů) a Mosambik (1 případ); 173 případů AFP způsobených cVDPV2 bylo hlášeno v 16 zemích.

V roce 2024 nebyl hlášen žádný případ AFP způsobený cVDPV3.

Evropský region WHO, včetně EU/EHP, zůstává od roku 2002 prostý dětské obrny. Ve všech zemích EU/EHP se používají inaktivované vakcíny proti dětské obrně.

Dokud budou v evropských zemích existovat neočkované nebo nedostatečně proočkované skupiny populace a nebude celosvětově vymýcena poliomyelitida, riziko opětovného zavlečení viru v Evropě přetrvává. Ve dvou zemích sousedících s EU/EHP (Bosna a Hercegovina a Ukrajina) zůstává vysoké riziko dětské obrny po importu divokého polioviru nebo výskytu cirkulujícího polioviru odvozeného z vakcíny (cVDPV). To je způsobeno neoptimální proočkovaností a nízkou imunitou populace, jak uvádí zpráva [Evropské regionální certifikační komise pro eradikaci dětské obrny](#) (RCC) zveřejněná v listopadu 2023 s odkazem na údaje z roku 2022. Podle stejné zprávy je šest zemí EU/EHP se středním rizikem obrny. Pokračující cirkulace divokého polioviru typu 1 (WPV1) v Pákistánu a Afghánistánu ukazuje, že stále existuje riziko zavlečení této choroby do EU/EHP. Výskyt cVDPV, které se objevují a cirkulují kvůli nedostatečné imunitě proti dětské obrně v populaci, také ilustrují potenciální riziko dalšího mezinárodního šíření.

Aby se omezilo riziko opětovného zavlečení a trvalého přenosu WPV a cVDPV v EU/EHP, je zásadní udržet vysokou proočkovanost v obecné populaci a zvýšit proočkovanost u nedostatečně imunizovaných populací. Země EU/EHP by měly přezkoumat své údaje o proočkovanosti proti obrně a zajistit, aby v populaci nebyly žádné mezery v imunitě a aby existovaly mechanismy pro identifikaci cirkulace viru pomocí dobře fungujících systémů surveillance.

ECDC podporuje dočasná doporučení WHO pro občany EU/EHP, kteří jsou obyvateli nebo dlouhodobými návštěvníky (> 4 týdny) zemí, které WHO klasifikuje jako země s potenciálním rizikem způsobení mezinárodního šíření obrny: v období od 4 týdnů do 12 měsíců před cestou do zahraničí by měla být podána další dávka vakcíny proti polioviru. Cestovatelé do oblastí s aktivním přenosem divokého nebo vakcinálního polioviru by měli být očkováni podle národních schémat.

Odkazy ECDC: [Komentář ECDC k riziku dětské obrny v Evropě](#) | [Hodnocení rizik ECDC](#)